

Nieuwe gedichten 2010

Voor het eerst verschenen op de website van de Digitale
Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren

bron

De *Nieuwe gedichten 2010* verschenen voor het eerst op de website van de Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren.

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/_nie003nieu11_01/colofon.php

© 2010 dbnl

januari 2010

Meten & wegen

voor Anton K.

Of het tijd kost Korteweg te zijn.
De schotels in de lucht houden, probeer je.

Je doet natuurlijk maar wat.
Gisteren zei iemand het past of fluit ernaar.

Iemand zei genen van belangstelling
woekeren/ denkers willen verspillen!

Het kost niet per se tijd maar het hoofd
(denken aan de liggende jaren, een tegen-

stelling noemen van verlangen) puilt uit.
Lezers zoeken iemand om in uit te rusten,

schrijven Anton, jij.

Anne Vegter

‘Meten & Wegen’ werd geschreven naar aanleiding van het afscheid van Anton Korteweg als directeur van het Letterkundig Museum en zal verschijnen in het eerste nummer van *De Gids* van de jaargang 2010, dat als titel zal dragen ‘Literaire Music Hall’.

februari 2010

Als het heeft gesneeuwd

Als het heeft gesneeuwd schudt de stad haar ziel uit, zoals een hond zichzelf verlost
van water na een duik in de late lente;

wie het schudden wil zien hoeft niet eens op te letten.
Je loopt op straat en zie:

op een hoek speelt een man
op een piano die aan het begin van de avond

bij het grofvuil is gezet.

Wim Brands

Dit gedicht zal worden opgenomen in *Neem me mee, zei de hond*, de nieuwe bundel van Wim Brands die in september zal verschijnen bij uitgeverij Nieuw Amsterdam.

maart 2010

Raad eens wie we tegenkwamen

Er was toch al met tegenzin, dat bleef je zien, een bankje neergezet.
Hier dan, harde planken naast een boom,
als je zo nodig zitten moet.

Maar liefdeloos of niet; het bleef bezet. Een oude vrouw,
al in zichzelf gekrompen, half voorover, hoofd
onder de takken door en kin vooruit geschoven alsof alles haar
was overkomen, alles voor haar was gemaakt

zo was dat ook, zo keek ze je aan als je langskwam met je gewrichten
nog nauwelijks krakend, met blakend van gezondheid
je kinderen met liedjes zoekend naar eenden

en ze keek je aan dat je je schaamde dat je je niet vaker schaamde
dat je uit had geslapen, dat je net een nieuwe droger
was gaan kopen en vanavond pizza at

en dan lachte ze van denk jij maar niet dat jij
hier komt te zitten jongedame, had je wat

Ester Naomi Perquin

‘Raad eens wie we tegenkwamen’ zal verschijnen in het eerste nummer van de 8ste jaargang van *Het Liegend Konijn*, dat in april uitkomt.

april 2010

Algebraballade van het Nergens

I

Ik ga achter de straat staan.
Achter de straat heeft ook een naam.
Het is een andere straat, waar mijn eigen
straat voor staat.
Centrum stad is maar heel betrekkelijk.
Het ligt er maar aan bij welke straat je betrokken bent.
Mijn straat, zijn straat, haar straat ...
Eenrichtingsverkeer helpt iedereen een eind op weg,
maar niet richting 'onze' straat.
Aparte straten heb je ook,
een beetje opzij, niet voor niet achter.
Wel altijd met twee richtingen, een open straat
die voor iedereen vanzelf apart zal zijn.
Of je nu wilt of niet,
 hoe graag je ook verbinding maakt,
 of de oversteek overweegt,
 recht, dwars, via een rotonde,
 apart blijf je en dat is gelijk aan
 een lichtjes duizelende.

II

Deze pil is een vervanging van die andere,
een goedkope versie, met zware naslaap doch.
 Naslaap als drijfyoghurt.
Het duurt lang voordat de dag zijn gang
aan je heeft duidelijk gemaakt.
Zware naslaap heeft een nare nasleep.
Om vier uur verlang je alweer naar slaap.
Alsof naslaap slaap als consequentie heeft.
Deze slaap echter is een echt soort slaap.
 Je voelt het als je tong gaat prikkelen en er allerlei
slaapsoep met vanillesmaak je bloedbaan in plompt.
Dan stijgt je slaapspiegel drie meter hoger.
Zo hecht is deze slaap dat je geen gebruik kunt maken
van de nachtspiegel.
Als je dat toch hebt gedaan, dan ben je een ijdele slaapwandelaar
en dat staat gelijk aan je bed als onveilig nest.
 Je oversteek was een comateuze.

Geloof me,
dit is het inzicht van een rasechte slapeleze.

III

Daar ik sporadisch woon, maak ik kleine vuilniszakjes
die ik soms gewoon achterlaat in de straat.
Ik stop er geen papier in met mijn naam erop.
Dan krijg je een boete.
Een boete omdat je vuilnis niet op de juiste tijd weggooit.
Er is maar één tijd voor vuilnis.
Zaterdagochtend van halfacht tot acht.
Dan mogen al die vuilniszakken buiten
een halfuurtje staan zuchten tegen elkaar.

Snel bind ik mijn zakje dicht
om niemand een blik te gunnen op mijn oude macaroni.
Om kwart voor acht zet ik het lillend tegen
het geblakerde muurtje met de kreupele roetbevlekte duiven op

die al jarenlang voor het vuilnis bestemde plek.
Dat heeft niveau 1:2 geschapen. Hou het in de gaten!
Steeds vozer broeit daar een toegang naar
zulk een bodemloze diepte,
dat het denken er niet onder komen kan.

IV

Na al die jaren Nada weer ontmoet.
Man of vrouw; dat laat zich moeilijk raden bij Nada.
Ze is een androgyn, maar plant zich makkelijk voort.
Nada kan feestelijk gezelschap zijn.
Een prettige stilte schittert rond Nada.
Er hóeft niets gezegd; wie zei dat eigenlijk?
Nada zeker niet!
Je kunt met haar goed appeltjes schillen voor de dorst.
Je mag je potje bij haar breken.
Doe maar gerust!

*Boeken die we lezen, huizen die we kopen,
lessen die we volgen, kinderen die we krijgen,
zaken gestart, genoteerd, naar de beurs gebracht.*

Nada ziet het allemaal
en wacht geduldig tot ze aan de beurt is.
Nu ik, zegt ze stralend en eist

een kus =

*Er groeien paddenstoelen in de badkamer,
en roest kruipt in de rozen.
Gaten in de botten en in de handen mist.
Bloed wil niet stollen,
slib rond het hart.
De dichter is zijn zin vergeten.
Die ene zin, die net heel dat gedicht uitmaakt.*

En al die tijd het vuilnis
in hoeken en gangen en tuinen.
Stinkt. Broeit. Bloeit. Popt. Fuseert.
Verschimmelt. Ontpopt. Aast. Vliegt uit.
Al de tijd dat vuilnis staat te wachten, groeit het aan.
Blij in uitdijning. Vrolijk te leven.
Dan, zaterdagochtend ...
Alles buiten!
De hele zonnige staat
van organische eenheid,
van ontbinding,
klaar
om nieuwe bindingen aan te gaan.

**Het staat keurig, maar zou niet netjes mogen heten;
aldus dat Ergens smorend,
die groeimogelijkheid
in Nergens' duistere kiem –**

Elma van Haren

‘Algebraballade van het Nergens’ zal verschijnen in het eerstvolgende nummer van DW B (2010, 2). Dit nummer onder de titel ‘Terra recognita’ wordt op 23 april ten doop gehouden in Perdu te Amsterdam. Elma van Haren zal bij die gelegenheid dit gedicht voordragen, zie info.

mei 2010

Vragen & klepels

In 1999 nam Campert deel aan het grote poëziefestival in Medellin. Het was een triomf. In het openluchtheater scandeerden negenduizend toehoorders, van jong tot oud, minutenlang zijn naam, ‘Remco, Remco’. Op straat werd hij aangesproken door bewonderaars. Hij liet daar een diepe indruk achter. Toen ik twee jaar later aan het festival deelnam, werden mij voortdurend vragen gesteld over zijn leven & werken in de verre lage landen:

Is het waar
dat hij aan de gracht van de bloemen woont?
Is het waar
dat hij eens 120 liter limonade heeft gedronken?
Is het waar

dat hij aan een paraplu over Amsterdam is gezweefd?
Is het waar
dat hij een minister ten val heeft gebracht met een gedicht over de zilverwitheid van een
berkenstam?
Is het waar
dat hij de koningin heeft gezoend (en een van haar zusters)?
Is het waar
dat hij een gat in de dijk met zijn regenjas heeft gedicht?
Is het waar
dat de duiven in Amsterdam niet 'roekoe' koeren maar 'remco'?
Is het waar
dat hij in zijn hele leven slechts één keer heeft gesolliciteerd en toen een bloedproef moest
doen?
Is het waar
dat hij in de winter in Parijs op een pleintje zijn jas over een standbeeld van Venus heeft gehangen
en dat dat standbeeld hem toen naar het hotel is gevolgd?
Is het waar
dat hij *what to do how to live* van Wallace Stevens heeft proberen over te schrijven maar al
voor het vraagteken in slaap viel?
Is het waar dat
hij in zijn jeugd tulpenbollen heeft gegeten?
Is het waar
dat als je zijn naam in het oor van een koe fluistert die koe geen melk meer geeft maar campari?
Is het waar
dat Johan Cruijff hem een paar schoenveters heeft geschonken?
Is het waar
dat de academici zijn gedichten negeren omdat die niet moeilijk genoeg zouden zijn?
Is het waar
dat hij de enige Hollander is die niet kan fietsen?
Is het waar
dat een televisiefilm over hem niet doorging vanwege het woordje 'naaien'?
Is het waar
dat hij in een jachtslot heeft gewoond?
Is het waar
dat hij in een hotelgang van wellust is gesmolten tot een waterplas en zo de gesloten kamer van
een dame is binnen gekomen?
Is het waar
dat hij poëzie een daad van bevestiging heeft genoemd?
Is het waar
dat hij het plaatsen van vraagtekens als een vorm van verzet toejuicht?
Is het waar
dat men hem ooit uit een schilderij heeft zien stappen; en was dat schilderij het portret van
Aisopos door Velasquez?
Is het waar
dat de taxichauffeurs in heel het land zijn huisadres uit hun hoofd kennen?
Is het waar
dat hij met een sexy elektrische gitariste optreedt?
Is het waar
dat toen het gesneeuwd had - na een poëzielezing - tientallen vrouwen om zijn voetafdrukken
hebben gevochten - om die thuis in de diepvries te bewaren?
Is het waar
dat hij altijd op rechterschoenen loopt?
Is het waar
dat hij het levensraadsel heeft opgelost maar het notitieboekje is kwijtgeraakt?
Is het waar
dat hij een weerbericht heeft geschreven dat perfect uitkwam?

En ik antwoordde:

Ja, dat is inderdaad waar.

K. Michel

Dit gedicht werd geschreven voor Remco Campert ter ere van zijn tachtigste verjaardag. Van K. Michel verscheen recentelijk de dichtbundel *Bij eb is je eiland groter* (uitgeverij Augustus).

juni 2010

Wilde vinex

Ik ga mijn eigen dood uitkiezen, ik ben een vinexvrouw,
geen buitenmeisje.
Ik loop in mijn vlinderbroekje op het terras, ogen ploppen
overall uit, uit mijn benen, mijn buik en mijn broekje is zo klein
zacht en zo champagne, hier in deze wijk met houten kades
zonder water, waar meisjesbenen tegen de gevel groeien.

Ik ken een zwaluw die veren verpandt voor mijn noten
hij laat ze op mijn voeten vallen, ik bewaar ze voor de slaap.
Ik zie een man die hangt een kaarsrechte herinnering
over zijn vrouw, zijn kind de zoom die zij lospeutert.
Het wijst uit de hoek mijn tepels aan.
Ik draai mijn loop.
Ik ben een verschrikkelijk organisme dat uitverkiest.
Ik ben koningsblauw.
Ik sta in wilde schoonheid.

Sasja Janssen

‘Wilde vinex’ zal verschijnen in de nieuwe bundel van Sasja Janssen, *Wie wij schuilen*, die 1 juli a.s. uitkomt bij Uitgeverij Em. Querido.

juli / augustus 2010

@N.I.A.S.

Hoe de boomschaduwen over de grasmat
wandelen, rondom, onophoudelijk. Stil
staan als een beuk in het struikgewas. De wil
om te groeien is wet: van leven, maar wat

weten we van de vogels die tussen blad
en takken in ons nestelen? Is er pril
geluk dat nog uitgebroed moet? Het wil
hier aan de dag waar het strijklicht ons omvat.

Tussen ons allen vallen eierschalen
op de aarde. Het jaargetijde kennen
is zo onmogelijk als de kruin dragen:

voel je hoe ons hart buigt in de windvlagen?
Elke ochtend aan het hernieuwde wennen.
Doorstaan. Er is zwaar weer op til. Niet falen.

Maria van Daalen

‘@N.I.A.S.’ is geschreven tijdens een verblijf van vijf maanden van de dichter in het NIAS te Wassenaar. Ze werkte daar aan een project *Liefste, eindeloos licht*, een dichtbundel over het gehele periodiek systeem van de elementen, die in 2011 zal verschijnen bij Uitgeverij Em. Querido.

september 2010

1

Ben jij het, liefste, ben je alles nu?
Stem die de diepste tonen zingen kan?
Gras dat koorddanst op een duinrug,
zon die opvlamt uit een vennetje?

Is het de zee waarmee je aanruist nu,
het nauw hoorbaar vallen van een blad?
Knipoog je vliegtuigstrepen aan de lucht
en plaag je me gewoon maar wat?

Naar het waarom zal ik niet langer vragen.
Geen enkel antwoord was bevredigend,
het leidde slechts tot feller onbehagen.

Vlieg dus maar rond en wees het lied
dat wij elkaar nog altijd kunnen geven,
allebei de tekst en allebei de melodie.

*

Vanavond flink gedronken en gerookt,
je zult het wel afkeurend aanzien.
Ik was bij de burens, sprak er van je dood
en hoe het verder moet, of niet misschien.

Wat is er zeker, en wat doet ertoe?
Jij was daar veel beter in dan ik.
Wij tweeën waren jou genoeg.
De rest was triviaal gezanik.

Wat heb je hard gelijk gekregen:
nu is mij alles om het even.
Hier liefste, neem een sigaret,

of neem mijn glas of neem mijn adem.
Neem alles van mij wat je nodig hebt,
desnoods mijn stem, de ongevende.

*

‘Wij moeten ons richten op de goede tijden,
niet op die verdoemde van afbraak en pijn.’
Maar dat geluk van ooit, jouw niet meer zijn:
hoe vallen zij in één adem met elkaar te rijmen?

Dit schelle en toch milde licht vandaag,
zo weinig wind, dit stillehelderzachte:
‘Helemaal mijn weer’ zou je nu lachen,
al zou het klinken als een droeve vraag.

De geur van verse rotting in het bos
draait de moeren van de uren los
en toen en nu, geluk en ongeluk,

vloeien naadloos door elkaar
tot jij het vers tegelijk
binnenkomt en weer verlaat,

binnenkomt en weer verlaat.

*

Er gloort verandering. In het duin is het vandaag
ineens weer lentewarm, al gaan de trekvogels
er nog steeds massaal vandoor, westwaarts
naar de zee, die zij blijkbaar willen oversteken.

Abelen wiegen al te dromerig hun zilverkronen.
Een briesje ruist in wijkende cirkels om me heen.
Als ik je nu over de open heide aan zag komen
met een echte schaduw: ik geloofde het meteen.

O wiekslag van het grondeloze, mensen die
in golven gaan en komen, en toch gewoon
het slaan van vinkjes in het struikgewas,

een specht die realistisch roffelt op een stam,
ze lijken vast van plan hier te overwinteren.
Alles bij het oude dus, in evenwicht, sereen,

en toch alle dagen anders, als laatste sprankje hoop.

*

Alweer een dinsdag die je moet missen,
zonlicht en snijwind staan hard op het duin.
Wat is het helder, het lijkt haast winter,
de bladeren werden in één nacht roestbruin.

Waar moet ik heen, wat wil ik nog zien?

Blijft er iets over wat ik mee wil maken?
Of doet sinds jouw dood niets meer ter zake?
Of maakt dat juist alles belangrijk misschien?

Ach, alles en niets zijn mij nu gelijk,
alleen in wat woorden adem ik echt
omdat ik jou daarmee nog altijd bereik.

Wat zijn de dingen eenvoudig geworden.
Wat smaakt tenslotte het tussengerecht
dat wij levende eten toch bitter en wrang

en straks nog de gang van bitterder honger.

*

Je as danste een moment op de zuidenwind
en loste op boven het duin, als een traan in zee.
Ik had het niet verwacht, maar het viel me mee:
als ik hier voortaan kom, adem ik je immers in.

Zal ik dan ook de geuren weer opsnuiven
van je haren, je parfum en je warme schoot?
Je mond zo lang nadat ik naar je toe boog
voor een laatste kus, en wat was hij zuiver.

Nu kus ik lucht en zon en wind en wolk,
een sprietje gras, een veertje aan een tak,
maar ook de langste en de scherpste doorns,

en prikkeldraad en een gebroken glas,
opdat ik bloeden zal, mijn lieveling,
tot de hele mensheid van je zingt.

*

Het regent harder per minuut,
mijn lege helft staat al vol water.
De andere, onder een paraplu,
voelt zich per voetstap desolater.

Een rund loeit angstig door het bos,
de bomen glimmen kil en akelig
en je breekt nog wat verder van mij los
en weer wat minder vloeien wij samen.

Toch klaart het in 't westen al wat op,
alles valt na verloop van tijd wel mee -
men staakt de strijd en hijst de vlag in top,

en veegt het stof van zijn bestaan bijeen
en werpt het van een duintop in de wind
en danst weer met degeen die men bemint.

Pieter Boskma

‘1’ is de 1ste afdeling uit de bundel *Doodsbloei*, die medio september zal verschijnen bij Uitgeverij Prometheus.

oktober 2010

Ze komt niet, ze gaat niet

Ze komt niet, ze gaat niet.
Overal en nergens.
De vrouw waar ik van hou.

Ze geeft mij haar lichaam
als ik haar hart wil.
Ze geeft mij haar hart
als ik haar lichaam begeer.
Ze wil wat ze niet kan krijgen
en schenkt wat niet van haar verwacht wordt.

Ze is simpel als de vrede
als ze met mij is.
Als ze vertrekt
wordt ze moeilijk als de oorlog.

Ze is de schorpioen en de blote voet,
de traan en de druppel dauw
en ik hou van haar.

Ergens in augustus vorig jaar,
nadat we gevreeën en gedocht hadden,
zei ze, terwijl ze haar haren droogde:
‘Ik denk dit keer serieus
om in je hart te blijven.’

Ik heb haar nooit meer gezien.

Rodaan Al Galidi

‘Ze komt niet, ze gaat niet’ zal verschijnen in het eerstvolgende nummer van het poëzietijdschrift *Awater* dat in oktober uitkomt.

november 2010

Beslist

Beslist, er begint
iets in mijn hoofd
dat mij als kind
allang was beloofd,

want als blozend ei,
vers bevrucht,
bereikte mij
al een gerucht

maar nog aarzelt het zich,
maar nog is het te vroeg,
ik versta het, ik lig
nog niet stil genoeg

Fort Worth, 23 oktober 2010
Leo Vroman

‘Beslist’ zal verschijnen in de volgende bundel van Leo Vroman.

december 2010

Een paar opmerkingen

Wat valt er nog te bergen als alles is teruggezonden,
vaders, broers, Sophie? Door het plafond wenken
wormen. Bomen pompen hen vol.

Zerken vastgelopen rookpluimen
boven een stad, huizen waarin mag worden
geleefd. Gras groeit nog een paar dagen
nadat het is gemaaid.

Alles weggestopt, keurig zoals de kelders
die in dochters worden verborgen. Laag op laag
geordend: eerst het gras, dan de grond,

eerst de grond, dan de kast, eerst de grond,
daaronder strijdhelmen, houten bedden
dan de grond, daaronder een verloren
boerenhoeve ten slotte een aan de god
geofferde hond.

De estafetteknoken die naar ons wuiven.
Een bladerpilaar te worden

en de tenen wortel schieten en de tenen het boven
beneden zuigen.

Ellen Deckwitz

‘Een paar opmerkingen’ verschijnt eind december in het volgende nummer van DW
B 2010 5 (getiteld *Finisterre. State of the art van de jonge fotografie in België*). Ellen
Deckwitz zal ook optreden op 10 december tijdens De Langste Dag, met de
Asfaltfeeën, die *Het Uur U* van Martinus Nijhoff zullen vertolken.